

Nataša Prosenč Stearns

koda L – Fragmenti

KiBela / MMC KIBLA

20. 9.–12. 10. 2019

Video instalacija

po motivih opere *koda L* skladatelja Milka Lazarja

KODA L – Fragmenti, video postavitve v galeriji KiBela, predstavlja izbor iz nove serije videov Nataše Prosenč Stearns, ki jih je posnela za istoimensko opero Milka Lazarja.

Po besedah libretistke Eve Kraševc "*koda L* pričuje o moči in globini človeškega čustvovanja – je svojevrsten izbor v današnji čas in prostor ujetih trenutkov emocionalne kulture, ki se po navdihu Barthesovih *Fragmentov ljubezenskega diskurza* napaja iz mitov, arhetipov, filozofskih del in intimnega."

Projekcije na prosojne paravane integrirajo sence, silhuete in odseve arhitekturnih elementov. Pojavi se prostor v prostoru, ki se je v operi vzpostavil na odru, v galeriji pa gledalci vanj vstopajo.

Tema človeške intimne je umetnici blizu že od začetka njenega ustvarjanja. Zanima jo "human condition" – kaj se dogaja s človekom v sodobnem svetu, kje je naša psiha, naša duša, naše srce. Kot že velikokrat prej, raziskuje te teme skozi interpretacije človeškega telesa, figure, ki pa je vedno integrirana v okolje. Dela so gibljivi kolaži, ki temeljijo na platenju podob. Upodabljajo stanja neprestanega porajanja, integriteta telesa razpada, vzpostavlja nove povezave z okoljem in sugerira nove možnosti regeneracije. Transformacije se dogajajo pod vplivom vode, peska in drugih elementov, ki se v delu Nataše Prosenč Stearns iz naravnih elementov spreminjajo v likovne elemente dekonstrukcije ali integracije – v nekaterih delih povzročajo razpad podobe, v drugih pa so snov, ki povezuje in varuje.

Intenzivno ukvarjanje s telesom je umetničin odziv na odtujeno eksistenco sodobnega človeka, ki postaja vse bolj "breztelesna", ker je velik del medčloveških odnosov preseljen iz fizičnega sveta na ekrane in v virtualni prostor Interneta.

Nataša Prosenč Stearns se po mednarodni skupinski razstavi Osebno (5. 10. 2018–8. 2. 2019) v KIBLA Portalu tokrat predstavlja samostojno. Kot verjetno ena najbolj konsistentnih in produktivnih video umetnic pri nas že od svojih začetkov sledi svojim izhodiščem, ki s pomočjo značilnega avtorskega pečata naslavlja eksistencialistične in eksistencialne teme.

Če v zgodnejših delih v naravno okolje z različnimi tehnikami in koloriti postavlja človeka, ki ga tudi montažno preoblikuje in izpostavi določene dele telesa, denimo oči, se v zadnjih delih človeška figura stopi z okoljem, postane telo, od katerega ostane silhueta kot senca, ki se giblje v danem ambientu. Ponotranjenje tega odnosa razpre telesnost, odpre notranjost in (iz)postavi intimnost doživljanja, s čimer se dotakne sleherne osebe. Čeprav so podobe konkretne, jih (značilno) preoblikuje v ogledala duš. Osebe abstrahira v bitja trenutkov, ki se stapljajo v večnost bivanja. V odtujenem svetu jih upočasnijo, da bi se kljub vsej hitrosti zaustavile in si prisluhnile, da bi začutile sebe in gledalca, gledalki ponudile prostor za razmislek. Povabi nas v svoj svet, ki mu je naše dožemanje poriv za reakcijo.

Hipnotičnost njenega vizualiziranja v upočasnjenem gibanju, drobnih kretanjah in statičnosti kot da želi ustaviti čas in poudariti prostor. Pri svoji poetiki izhaja iz antične, največkrat starogrške zgodovine in mitologije, referira na starogrške filozofe, dogodke in kraje. Išče izrazne načine in raziskuje vizualni izraz, da bi našla ustrezne pripovedne tehnike. Z učinki tekstur, ki jim jukstapozicionira naravne elemente,

učinkuje vizualno bogato. Dovršeno estetske gibljive slike nas ne smejo zavesti, saj se izza njihove lepote izprašuje o našem smislu in obstanku v naravnem okolju: koliko smo v današnjem času sploh še naravna bitja, koliko smo sposobni čutenja, občutenja in sočutenja.

Navidezna protislovja se povežejo v enovitem delu, ki ponuja ne samo vrhunskega umetniškega doživetja in užitka ob soočenju z video namestitvijo, ampak vzpodbudi tudi razmislek o nas samih in našem odnosu do soljudi in do okolja. Nizanje podob, njihovo prepletanje in prehajanje ene v druge se iz magičnosti projekcije preselijo v sfero kontemplacije, ki jo morejo in morajo reflektirati naša zavedanja in spoznanja – tiste prave resnice in odgovori na vprašanja, kdo smo in kam gremo.

Dva od osrednjih avtorjev opere *koda L* – Milko Lazar in Nataša Prosenč Stearns – iz katere izhaja video instalacija *koda L – Fragmenti*, prihajata in Maribora in sta obiskovala Prvo gimnazijo. Tako bomo ob tej vizualni predstavitvi letos pripravili tudi koncert Milka Lazarja v Mariboru. Zaželimojima dobrodoščilo.

Peter Tomaž Dobrila

koda L – Fragmenti

Video instalacija, 2 HD video zanki, 10 paravanov

Trajanje 8 min.

Oblikovalec paravanov Rocc

V videu nastopajo: Jasmine Akakpo, Issac Silva, Carmela Segal, Andrew English, Jmack, Frankie Arounwong, Danielle Viale in Ellis Moye

Snemalka: Lisa Stoll

Opera koda L po libretu Eve Kraševc, v režiji in scenografiji Rocca je bila krstno uprizorjena marca 2019 v SNG Opera in Balet Ljubljana.

Nataša Prosenč Stearns, rojena 1966, živi in dela v mestu Venice, Los Angeles (Kalifornija, ZDA) in v Sloveniji. Diplomirala je na Oddelku za oblikovanje Akademije za likovno umetnost v Ljubljani. Tam je ustvarila svoje prve videe ter jim kmalu pridružila instalacije in filme. Po študiju je sprva delovala kot grafična oblikovalka, nato pa je kot prejemnica Fullbrightove štipendije odšla na specializacijo v Los Angeles, kjer je na California Institute of the Arts študirala filmsko in video produkcijo.

Nataša Prosenč Stearns je vizualna umetnica in režiserka, scenaristka, montažerka, ki ustvarja v medijih videa, filma, instalacij in digitalnih tehnologij. Režirala je več kratkih filmov, številne dokumentarne filme in celovečerca *Souvenir* (Suvenir) in *The Trial of Socrates* (Sojenje Sokratu). Raziskuje inovativne strategije žanrov in medijev ter jih velikokrat prepleta. Znanja je po kreativni uporabi ne-galerijskih prostorov in velikih večkanalnih projekcijah.

S projektom *Gladiatorji* je predstavljala Slovenijo na 48. Beneškem bienalu leta 1999, za kar je leta 2001 prejela Nagrado Prešernovega sklada.

Prejela je še vrsto drugih štipendij in nagrad, leta 2015 pa je bila ponovno predstavljena na Beneškem bienalu v sklopu razstave Dvajset umetnikov iz Los Angelesa. Njena dela so v domačih in mednarodnih stalnih zbirkah, potujejo po festivalih, razstavljalna pa je med drugim tudi v Douloun Museum of Art v Šanghaju, Circulo de bellas artes v Madridu, Kunstlerwerkstatt v Münchnu, Bevilacqua la masa v Benetkah, Spazio Erasmus Brera v Milanu, Tel Aviv Museum of Art v Izraelu, LACE – Los Angeles Contemporary Exhibitions, Ruth Bachofner Gallery in Lancaster Museum of Art v Los Angelesu.

<https://www.natasastearns.com/>

MMC KIBLA / Prostor za umetnost KiBela, Ulica kneza Koclja 9, Maribor

Odperto od ponedeljka do petka, od 9. do 22. ure, v soboto od 16. do 22. ure.